

TONG yulduzi

O'zbekiston Respublikasi bolalari va o'smirlari gazetasi

Muassislar:
O'zbekiston Matbuot va
axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi
Xalq Ta'limi Vazirligi,
«KAMOLOT» Yoshlar
Ijtimoiy Harakati,
«SOG'LOM AVLOD
UCHUN» Hukumatga
qarashli bo'lmagan xalqaro
xayriya jamg'armasi.

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

2006-yil 23 - 29 - yanvar N:4 (66545)

SAHIFALARDA

ATLASDEK TOVLANUVCHI YURT

3 - BETDA

O'ZBEKISTON - SPORTNING KURASH TURI VATANI!

4 5 - BETDA

YANGIYO'LGA SAYOHAT

8 - BETDA

«MEHRJON» ANDIJONGA KELDI

Bu tashrifni to'g'risi andijonlik bolalar uyining tarbiyalanuvchilari sira kutmagandilar. Yana bu jamg'armaning tanlov o'tkazishini aytmaysizmi? Erta tongdan dargohda yugur-yugurlar ko'paydi. Toshkentdan kelgan mehmonlar-chi, xuddi mezbondek ter to'kishdi. Axir shunchalik qilinmasa, butun vodiy bo'ylab bolajonlar ko'nglini

ololmaydilar-da. Shunday qilib, ko'ngli o'ksik bolajonlar uchun chiroyli nonushtadan so'ng «Mehrjon» xayriya sport jamg'armasi «Quvnoq startlar» musobaqasini boshlab yubordilar. Buni qarangki, shu kuni ularga omad kulib boqdi. Tanlov shartiga ko'ra, endi internat o'quvchilari Farg'ona vodiysi bo'ylab jamg'arma a'zolari bilan ikkinchi bellashuvga otlandilar. Buni

qarangki, sehrli kuchga, bilimga ega bo'lgandek, bu tanlovda yana II - o'rinni egallasalar bo'ladimi!..

Darvoqe, bu kuchli o'quvchilarning bilim maskani haqida sizlarga so'zlamabmiz-ku. Andijon viloyati, Xalq ta'limi tasarrufidagi Paxtaobod tumanida joylashgan 31- yetim va qarovsiz qolgan bolalar maktab internati 1962- yilda tashkil topgan. Unda 272 nafar bolajonlar tarbiyalanib, dastlab 3 yoshdan 17 yoshgacha bo'lgan bolalar maxsus maktabda o'sib-ulg'ayadilar. Yangi ta'mirdan chiqqan bu maskan doimo o'z bag'rida iste'dod kurtaklarini tarbiyalayapti. Homiy tashkilotlar tomonidan berilayotgan yordam esa bolajonlarni behad quvontirmoqda.

Balki anglagandirsiz, nima uchun ular g'oliblikni qo'lga kiritishdi. Axir internatda 22 ta to'garak muntazam ishlab tursa, bolalar bo'sh vaqtlarini zoye ketkazishmasa... Internatda menga yoqqani har bir o'qituvchiga bittadan o'quvchi biriktirilgan ekan. Yaqinda tuman

miqyosida o'tgan fan olimpiadasida ham shu internat o'quvchilari I - o'rinni band etishibdi.

Qarang-a, xuddi ertakka o'xshaydi. Bejiz bu maskanga «Mehrjon» izlab kelmagan ekan-da. Mening ham bu bolalarga juda-juda havasim keldi. Ular bizning ota-onamiz yo'q, ko'nglimiz chil-chil singan, deya bahona qilishni xayollariga keltirmas ekanlar.

Aksincha, biri rasm chizadi, biri berilib kitob o'qiydi, yana biri sport bilan muntazam shug'ullansa, bir guruhi xorij tillarini qunt bilan o'rganayapti. Internat hovlisidan qo'limga tutqazilgan bir dasta xatlarni bag'rimga bosaman. Ularning hammasi onajonisini sog'ingan. Umidli misralarga ko'z yugurtiraman. Bolajonlar bilan xayrlashib chiqar ekanman, har birini munchoqdek ko'zlarini, bilimga tashna qalblarini yuragimga yashirgim keldi.

Ma'mura
MADRAHIMOVA,
Andijon-Toshkent

O'zbekiston Davlat Bolalar Kutubxonasi yangi yilning ilk kunlarida kitobsevar bolalar quvonchi bilan to'ldi. Bu yerda «Mehrjon» xayriya jamg'armasi tomonidan nogiron bolalar uchun yangi yil tadbiri tashkillashtirildi. Tadbirda jamg'arma vakillari bolajonlarni bayram bilan qutladilar. Archa

Yangi yil quvonchi

KUTUBXONADA QORBOBO

atrofida antiqa tarzda bayram boshlandi. Sirk ustalarining ajoyib tomoshalari bolalarni lol qoldirgan bo'lsa, qorbobo va qorqizning tashrifi esa davraga quvnoq kayfiyatni baxsh etdi. Bolajonlar ular bilan birgalikda raqsga tushdilar, qorboboning turli xil qiziqarli shartlarini a'lo darajada bajardilar. Bayramning qoq'rtasida estradamizning yorqin yulduzi Samandar Hamroqulovning tashrifi davradagilar uchun kutilmagan uchrashuv bo'ldi. Tadbir so'ngida qorbobo «Mehrjon» xayriya jamg'armasining sovg'alarini bolajonlarga topshirdi. Sovg'alarni bag'rilariga bosgan bolajonlar qorbobo va qorqiz bilan esdalik uchun suratga ham tushdilar.

Oydin ESONALIYEVA,

O'zDJTU xalqaro jurnalistika fakultetining 2-kurs talabasi.

SAN'ATKORGA HURMAT SBUMI?

Qiziq...

Yaqinda dugonamning uyiga borsam, ko'cha chetidagi chiqindilar solingan sellofan paket e'tiborimni tortdi. Unda yoshlarimiz orasida hurmat qozongan, ajoyib qo'shiqlar ijrochisi bo'lgan bir san'atkorning surati tushirilgan ekan. To'g'risi, eskitirib yirtilib yotgan sellofanga emas, undagi suratga qarab o'ylanib qoldim. Hamma yurtlarda, chet ellarda san'atkorga juda yaxshi muomalada bo'lishadi, san'atini hurmat qilishadi. Bizda ham shunday. Lekin duch kelgan buyumni san'atkorning rasmi bilan chiqarish va uni keraksiz bo'lgach chiqindilarga aralashtirish to'g'rimikin? Kim bo'lishidan qat'iy nazar, u inson-ku. Pul ishlash ilinjida shunday yo'l tutayotgan kattalar-biz bolalarga qaysi madaniyatni o'rgatishyapti? Ularning ongimizga singdirayotgan bilimlari to'g'rimikin?

Mohira ABDUSHUKUROVA,
Toshkent shahar,
Uchtepa tumanidagi
116- maktab o'quvchisi.

YANGI YILNING ILK SAYOHATI

Bu sayohat qayerga ekan, deya qiziqayapsizmi? Unda keling, bu sayohat tafsilotlari bilan sizlarni O'zbekiston Osiyo belbog'li olish kurashi bosh kotibi Nosir aka Azizov tanishtiradilar.

– Yurtimiz sportchilari uchun yangi 2006-yil olis yurtlarga sayohat bilan boshlanayapti. Mamlakatimiz terma jamoasi tarkibidagi belbog'li olish kurashi a'zolari Eron Islom Respublikasiga jo'nab ketmoqdalar. 23-26-yanvar kunlari yoshlar o'rtasida belbog'li olish kurashi bo'yicha jahon chempionati bo'lib o'tadi. Ahamiyatlisi bo'yicha jahon chempionati shundaki, bu bahslarda 17-18 yoshli yurtimiz polvonlari ilk marta jahon chempionatida ishtirok etadilar. Bahslarda dunyoning eng kuchli polvonlari Rossiya, Hindiston, Eron, Afg'oniston, Turkmaniston, Iroq, Litva, Belorussiya va Gollandiyadan tashrif buyuradilar. Kuchlilar orasida bellashish esa yurtimiz yoshlariga ham nasib etib turibdi. Nufuzli musobaqada respublika chempionlaridan Temur Shokirjonov, jahon chempionati qatnashchisi olimpiada kollejining talabasi Iskandar Mahamatov va Bahrom Xoldorov kabi umidli polvonlarimiz ishtirok etadilar. Niyatimiz, yangi yilning ilk sayohati bo'lajak polvonlar uchun shoda-shoda medallarga boy bo'lsin.

Safar oldidan

TANQID EMAS, TAHLIL

Men ko'p bora aytilayotgan va chorasi topilmay kelayotgan mavzuga to'xtalmoqchiman. Men va ko'pgina o'quvchilarni qiynayotgan muammolardan biri daftar masalasidir. Daftar topish ham muammo bo'ldimi, deb o'ylayotgandirsiz?! Daftar topish muammo emas, lekin ko'nglingizdagidek daftarni topib, uni biror fanga tutish muammo bo'lib qolgan. Avvaliga ustida san'atkorni va yana turli hayosiz chet el filmlarining rasmi bor derdik. Yaqinda yana yangi daftarlar sotuvga chiqibdi. Ustida nafaqat san'atkorlar surati, balki orqa betida shu san'atkorning mashhur bo'lib, yoshlar tiliga tushgan qo'shiqlari matni ham berilgan. Endi darslarda surat tomosha qilish bilan birga qo'shiqlarni ham bemalol «xirgoyi qilishimiz» mumkin. Bizga «ajoyib imkoniyat»larni yaratib berayotgan mutasaddi aka-opalarimizga bir iltimos, endi daftarning ustki qismida Alisher Navoiy va Zahiriddin Muhammad Bobur kabi buyuk allomalarning rasmlarini va orqa betida g'azallarini bersalar, adabiyot o'qituvchilarimizga g'azal yodlatish osonroq bo'larmidi?

Munira HIKMATOVA,

Buxoro viloyati, G'ijduvon tumanidagi 30-maktab o'quvchisi, 1-son o'quvchilar ijodiyot markazi «Yosh qalamkashlar» to'garagi a'zosi.

...4 sinf o'quvchisi edim. Bir kuni sinf xonamizga qo'lida oddiygina rubob ko'targan, o'rta yoshli, ozg'ingina domla kirib keldilar: – 4-«B» sinfmisizlar, - deb so'radilar. O'zlarini musiqa o'qituvchisi Muhammadjon Qo'ziyevman deb tanishtirdilar. Biz domlaning qanday dars o'tishini kutardik. Shunday qilib, sinfimizda bu o'qituvchiga va musiqa faniga mehr, to'g'rirog'i, har birimizda kuchli bir sehr paydo bo'laverdi.

Atrofi terakzor bilan o'ralgan, cho'l zonasi tarkibiga kirgan Gigant qishlog'iga quyosh nurlari o'zgacha tushadi. Tuproqlar taftida ham harsillagan ovoz eshitasiz. Sababi sir emas. Ular quyosh uyiga yaqin turadilar.

Qishloq o'rtasida joylashgan maktabga yaqinlashar ekanmiz, derazasi ochiq turgan sinf xonasidan mumtoz kuy yangrardi. Kuy shunchalar maroqli ediki, bir qadam tashlamay uni tinglashga majbur bo'ldik. Sehrlangan xayolimizni direktor o'rinbosari Nasibaxon Usmonova bo'lib: «Husanboy aka 6- sinflarga musiqa darsini o'tyaptilar. Bu darsga maktabimizning o'quvchilari emas, o'qituvchilari, hattoki qishlog'imizning odamlari ham qiziqadilar. Biz musiqa o'qituvchisiga yolchiganlardanmiz», dedilar g'urur bilan.

Dil kaliti tilda ekan-da, gapimiz tugamay, salom bergancha musiqa o'qituvchisi ham suhbatimizga kelib qo'shildi.

– Husanboy aka, sizning darsingizni

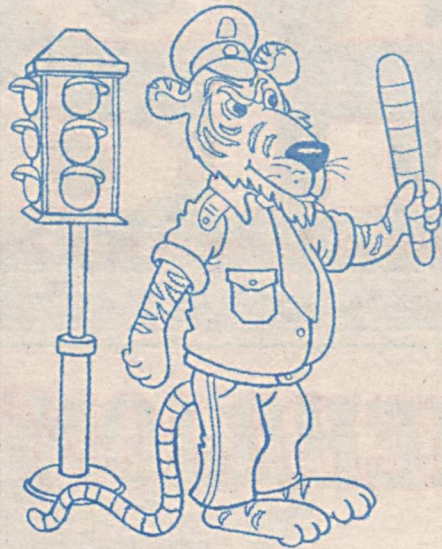
QUYOSHA TAFTIDAGI QISALOQ

Olis manzillarda

tinglab turgandik,- dedik. Oddiygina darsimizni-ya, dedilar uyalibgina. Ammo yurakdan aytgan so'zlari u kishiga juda yarashardi.

– Husanboy aka, sizni hamkasblaringiz musiqa fanini «qayta tiklaganlardan», deyishyapti. Rostini esa o'zingizdan bilgimiz keldi.

YO'L QOIDASI - UMR FOYDASI

O'lkamizda qish. Qishning bir kuni ham qish, deyishadi kattalar. Oppoq qordan hammadan ham biz bolajonlar xursand bo'lamiz. Darsdan keyin va dam olish kunlarida mazza qilib qorbo'ron o'ynaymiz. Ammo ayrim o'g'il bolalar mashinalarga osilib, sirpanchiq uchishni o'zlariga odat qilib olganlar. Yo'llarda mashinalar toshbaqadek sekin yursa, uning ustiga haydovchini xavotirga solib,

mashinaga osilib o'ynash yoki sirpanchiq yo'llarda mashina yonidan yugurib kesib o'tish shartmi? Har kuni oynayi jahon orqali yo'l harakati haqida gapirishadi. Kasalxonalarda oyoq-qo'llari gipslanib yotgan, baxtsiz hodisalarga uchragan bolajonlarni ko'rsatishadi. Nahotki shunday voqealar ham tengdoshlarimga saboq bo'lmasa?

Shunday hollarni oldini olish uchun kecha maktabimizda yo'l harakati xavfsizligi xodimlari bilan suhbat bo'lib o'tdi. Ular bizga maxsus yo'l harakati qoidalarini o'rgatdilar. Esdalik uchun yo'l harakati shaxsiy xavfsizligi qoidalarini kitobchasini tarqatib chiqdilar. Biz 4-sinf o'quvchilari sinflararo xavfsizlik devoriy gazetasini chiqardik. Agar shu kabi ishlar har bir maktabda bo'lib o'tsa, kasalxonalaridagi bolalar soni kamayardi.

Gulira'no OBIDOVA,
Toshkent shahar, Yunusobod tumanidagi
17-maktabning 4-«B» sinf o'quvchisi.

– Buning sababiyam oddiygina. Men maktabga kelgan kunimning o'zidayoq, sinf xonasiga childirma ko'tarib kirgandim. O'shanda bolalar childirma chalganimda menga qo'shib qo'shiq kuylashdi. Ertasiga yana bir darsimga rubob. Keyingisiga tor olib kira boshladim. Hozir o'quvchilarim o'zimizning milliy musiqiy asboblarmiz nomini juda yaxshi biladilar. Ayniqsa, har bir musiqa asbobini kelib chiqish tarixini aytib bersam, dars yanada shov-shovli bahslarga aylani ketadi. Menimcha,

Oybek Barotov, Qunduzoy Saidova, Sohijon Oxunov kabi o'quvchilarim lirik qo'shiqlar bilan viloyat tanlovlarida faxrli o'rinlarni egallashdi. Ular respublika miqyosida ham birinchi o'ringa loyiq deb topildilar. Qizig'i shundaki, kuy va qo'shiqlarga mehr qo'ygan o'quvchilarim uchun maktabimizda musiqa xonasi ajratilmagan. Aytishlaricha, yangi dasturda 2008-yilda maktabimiz to'liq ta'mirdan chiqar emish. Umidimiz ana shunday, yaxshi kunlarni kutish...

Husanboy akaning dasrlarida chindan ham o'quvchilar charchamas ekan. Ular charchagan ruhlariga orom topar ekanlar. Dillariga quvvat olar ekanlar. Ko'ngillarini yayratib-yayratib qo'shiq aytar ekanlar. Maktab stadionidami, sport zalidami, xullas, bo'sh qolgan joyda musiqa darsi o'tilishi ham ular uchun bir asar ekan.

Bu qishloqda musiqa darsi o'tilishini hattoki maktab yon-atrofidagi uydagilar ham kutishar ekan. Demak, musiqa yangraganda har bir odamning jonida umid uyg'onar ekan. Qo'shiqli olam zavqi esa dillarga ko'chib, quvonchga, umidlar esa qaynoq hayot og'ushiga chorlar ekan.

Yurtimizning qay go'shasiga bormaylik, ezgulik yo'lida farzandlarimiz qalbini mehrga, sadoqatga boshlovchi aziz odamlar borligidan quvonib ketdik. Demakki, yaxshilik elda yashayapti.

Xurshida BOYMIRZAYEVA,
Namangan viloyati, Mingbuloq
tumani, Gigant qishlog'i.

ALISHERNI ASRAGAN TABORAK

(Davomi. Boshi o'tgan sonda.)

Olti yashar Alisher xonaqohda istiqomat qilayotgan avliyosifat Sharafiddin Ali Yazdiy bilan uchrashib, undan duo olgan kezlarda pokdomon tarixchining yoshi yetmishdan oshib yoki yetmishga yaqinlashib qolgan edi (tug'ilgan yili aniq emas), yetti yildan so'ng-1454-yilda zoti sharif vafot etadilar.

Mavlono bilan Alisher o'rtasida bo'lib o'tgan savol-javobdan ma'lum bo'lyaptiki, olti yashar bolakay Qur'oni Karimning «Taborak» surasigacha o'qigan, xatm qilgan ekan. «Taborak» - Qur'oni Karimning 67-surasi bo'lib, o'ttiz oyatdan iborat; Makkai Mukarramada nozil bo'lgan. Janob Payg'ambarimiz Muhammad alayhissalom bir hadisi shariflarida: «Ollohning Kitobida o'zi faqat o'ttiz oyatdan iborat bo'lgan bir sura ham borki, u o'sha surani o'qib, amal qilib, yurgan kishini shifoat qilur va hatto Qiyomat kunida uni do'zaxdan chiqarib, jannatga kiritur. U «Taborak» surasidir», deb marhamat qilganlar.

Biz Qur'oni Karimni qayta-qayta muborak sahifasini ochib, «Taborak» surasini o'qib ko'rsak va bu surani olti yashar Alisher nazari bilan shuurimizda tahlil etib, qalbimizga joylab olsak, inshoolloh, Qiyomat kunida buyuk shifoatga noil bo'lg'aymiz.

Alisherning otasi G'iyosiddin Kichkina oila a'zolari bilan Iroqda uch-to'rt yil istiqomat qiladi, Xurosonda toj-taxt uchun kurashlar xiyla tinchigach, yana vatanga qaytadilar. Yo'lda yana tag'in g'aroyib hodisa ro'y beradi. Bu hamda Xondamir «Makorimul axloq» asarida bunday yozadi: «Yazd cho'li orqali Xurosonga qarab yo'lga chiqdi.

Tungi yurish paytida hammaning ko'ziga uyqu qisilib, u vaqtda yosh bola bo'lgan oliy hazratni (Alisher 9-10 yashar edi) muhofaza qilib borishni unutib qo'yishdi. Ul hazratni ham uyqu eltib, ot yo'ldan adashadi, ozgina yurgandan so'ng egar ustidan yerga tap etib tushib qoladi. Biroq, yo'l charchog'i tufayli uyqu g'olib kelib uyg'onmadi, ot ham horigan edi, o'sha yerda to'xtab qoldi. Harakatli va harakatsiz yulduzlar sarkardasi quyosh o'z nuri bilan sahroni yoritganda kichik yoshli

dasht va Alisher ko'zini uyqudan ochib qarasa, bepoyon sahroda o'zidan boshqa hech kim yo'q, qo'rqib ketdi. Biroq, aql kuchi va o'tkir qobiliyat uni o'ylashga majbur qildi, bunday paytda dod-voy qilishdan foyda chiqmaydi, Xuroson yo'lini topish kerak, deb o'ylaydi. Otga minib, o'tkir ko'z va zo'r diqqat bilan yo'lni topib, ilgariga harakat qildi. Biroz yurgandan keyin havo qiziy boshladi, u zotni tashnaligi orta borib, hushidan ketishiga oz qoldi. Shu payt uzoqdan gumbazga o'xshagan bir narsa ko'rindi. Bir miqdor yurgach, haligi qora kichraya bordi, endi bu narsani otliq deb gumon qildi. Yaqinlashgan sari kichraya borib, dubulg'aning g'ilofi bo'lsa kerak deb o'yladi, yo'llarda narsalar kattaga o'xshab ko'rinadi. Qisqasi, o'sha qoralig'ning tepasiga yetdi, uzoqdan ko'ringan narsa -suv to'la bir idish ekan. Suvdan ichib, Xudoga shukronalar aytdi. Hammasidan qizig'i shuki, Yazdan

HAZRATI ALISHER NAVOIYNING ARMONLARI

Boshim ko'kda Olloh marhamatidan,
Ulug' she'riyatga etdilar mahram.
Bahra oldim xalqim muhabbatidan,
Va lekin yo'q emas armonlarim ham.
Onamga qasida bitmadim, afsus,
Suvratin chizmadim nozik jismini.
Tarix avrog'ida yo'qdir biron so'z,
Olimlar to hanuz izlar ismini.
Muyassar bo'lmadi yor vasli, netay,
Bir umr o'rtadi hijron azobi.
Bordir gunohlarim, qayga berkitay,
Qaynar oxiratning savol-javobi.
Ota bo'lmoq baxti etmadi nasib,
Nazm bo'stonida qoldim batamom.
Farzand o'stirmadim elga munosib,
Gar shoirdar ulug' - ota degan nom.
Ko'zga surtolmadim Makka tuprog'in,
Tavfo aylolmadim Baytul-Haramni.
Musharraf ko'rmadi Hajni Ollohim,
Chekarman Mahsharga qadar bu g'amni.
Xalqim, darding bitib, ayladim e'zoz,
Mehring bilan yozdim dostonlarimni.
Ulkan she'riyatni qoldirdim me'ros,
Va lek olib ketdim armonlarimni.

Mirza QAYNAROV,

Sirdaryo viloyati, Sardoba tumani,
Paxtaobod qo'rg'onidagi «Mahalla»
jang'armasi Sardoba tuman
bo'linmasi raisi o'rinbosari.

o'sha qoralig'ning tepasiga yetdi, uzoqdan ko'ringan narsa -suv to'la bir idish ekan. Suvdan ichib, Xudoga shukronalar aytdi. Hammasidan qizig'i shuki, Yazdan

chiqqandan beri shirin suv topilmagan edi, bu suv esa g'oyat totli edi... Ul hazratning otasi va birodarlari manzilga qo'nib, u kishining yo'qligini bilib qolishdi, g'am va iztirob dillarini o'rab oldi. Ul hazratdan darak topish uchun bir mulozim Yazd tomonga jo'natildi. U kishi

biroz yurgandan so'ng, o'z mahdumzodasiga - Alisherga yo'liqdi. Ul hazrat otasi va birodarlari oldiga borib qattiq tashnalik va suv topish voqealarini gapirib berdi.

Egar ustida uxlab qolib, otdan yiqilib, ziyon-zahmat yetmagani - mo'zija. Chunki eshakdan yiqilib o'lgan odamlarni ham bilamiz. Bundan tashqari, bepoyon sahroda es-hushini yo'qotib qo'ymasdan, dod-faryod ko'tarmasdan aql bilan ish yuritgani - Xuroson yo'lini izlab topishga qaror qilgani yana bir bora tahsinga sazovor hodisadir. Agar Alisherning o'rnida siz bo'lsangiz, aziz o'quvchi, nima qilgan bo'lardingiz? «Mehr ko'zda» yoki «Jdi menya» kabi teleko'rsatuvlar u paytlarda yo'q edi. Shu bois najotni tashqaridan qidirib, ovora bo'lmagan ma'qul. Umuman, kishi boshiga og'ir ish tushsa, NAJOTni avvalo Yaratgan Egamning O'zidan so'rashi kerak, keyin o'ziga ishonishi zarur; kishiga yurakdagi Xudo bilan o'zidan boshqa hech kim yordam berolmaydigan paytlar ham bo'ladi. Agar Xudoning madadkor bo'lsa, har mushkulot albatta osongina hal bo'ladi.

Qolaversa, hazrat Navoiy (9-10 yashar paytida) hali o'z zimmasidagi tarixiy vazifani ado etmagan edi; hali o'lmas asarlarini yaratmagan, temuriylar saltanatini ma'lum muddat inqirozdan asrab turmagan edi. Shu bois ham Olloh taboraka va taolo suyukli bandasini O'z panohida asraydi.

Darvoqe, Qur'oni Karimni, tahminan yetti pora deb olsak, «taborak» surasi oltinchi porani yakunlaydi. Ya'ni, Alisher olti yashar paytidayoq, Qur'oni Karimning olti porasini qalbiga joylab olgan edi. Navoiy zamonasida maktablarda dastlab Qur'on xatm qilinardi. Shu bois u paytlarda iymon-e'tiqodi mustahkam zotlar ko'plab yetishib chiqib, nafaqat ilm-fan, adabiyot va san'atni, balki milliy davlatimiz ravnaqi uchun ham beqiyos hissa qo'shadilar.

Yosh Alisherni balo-qazolardan asragan «Taborak» surasini bilasizmi?

(Tamom.)

Nabijon BOQIY.

Bolalar, o'ylaymanki, ko'pchiligingiz xalqimizning mashhur adibi Abdulla Qodiriyning «O'tgan kunlar» romanini o'qigansiz. Bu asarda ro'y bergan juda ko'p voqealar qadim Marg'ilon shahrida kechadi. O'zbek qizlariga ibrat bo'lguvchi asar qahramoni - iboli Kumush ham marg'ilonlikdir...

Xalq orasida bu shahar nomining kelib chiqishi xususida ko'pgina rivoyatlar mavjud.

Naql qilishlaricha, bir kambag'alning bolasi og'ir kasalga chalinibdi. U bolasini tabibga ko'rsatgan ekan, tabib unga:

- Agar bolangizga «Murg'unon» topib yedirsangiz, tuzalib ketadi, debdi. Bechora ota kun bo'yi qishloqlarni aylanib, duch kelgan odamdan «Murg'unon» so'rabdi. Holdan toyib, umidsiz o'tirgan ekan, bir to'p otliqlarning ovozini eshitibdi.

- Hoy birodar, bu qishloqning nomi nima? - deb so'rashibdi. Butun o'y-xayoli kasal bolasida bo'lgan ota xayol bilan yana

«Murg'unon» deb yuboribdi. Shu-shu bu qishloqning nomi «Murg'unon», ya'ni, «Marg'ilon» bo'lib ketibdi. Oradan yillar o'tib, bu joy katta shaharga aylangan

ATLASDEK TOVLANUVCHI YURT

bo'lsa-da, baribir shu nom bilan qolib ketibdi.

Ha, ikki daryo oralig'ida joylashgan buyuk Vatanimizda tarixiy go'shalar ko'p. Shulardan biri o'zining qadimgi rang-barang atlas bilan dunyoning ko'zini quvnatgan Marg'ilon shahridir.

Marg'ilon Farg'ona viloyatidagi katta shaharlardan biri. U Farg'ona vodiysining janubiy qismida, Oloy tog'larining etagida joylashgan. Bu shahar o'zining betakror go'zalligiyu qadriyatlar bilan ajralib turadi. Marg'ilon shahridagi dastlabki qo'lyozma ma'lumotlarni o'qisangiz, uning tarixi X asrga taalluqlidir. U davrlarda shahar Marg'inon deb

Marg'ilon shahrining 2000 yilligi oldidan

atalgan. Marg'ilon to'g'risida aniq ma'lumotlar tarixiy manbalarda turlicha bo'lsa-da, yuqoridagi rivoyatlardan bu nomning kelib chiqishini aniqlash qiyin emas. Chunki har bir rivoyatda bir haqiqat yashaydi. Ayrim toponomistlar - (joy nomlarini aniqlovchi olimlar) «Marg'», «Maysazor», «O'tzor» dan iborat deb taxmin ham qiladilar. «Tarixi Farg'ona»da qo'lyozma asarida yozilishicha, shaharga 883-yilda asos solingan ekan. Dastlab, arab geografiyalarida va Muqaddasiy asarlarida, so'ngra, «Boburnoma»da Marg'inon shaklda tilga

olingan. Yana Marg'inot shaklda ham uchrab turadi.

Hozirgi vaqtda shaharda Burhoniddin Marg'inoniy yodgorlik majmuasi, Marg'ilon san'at transport aloqa kollejlari, oliygohlar, bir qancha zamonaviy majmualar qad rostlagan.

Bu shaharning aholisi qadimdan atlas to'qish bilan shug'ullanib kelishini yaxshi bilsangiz kerak. Ha, chindan ham Marg'ilon atlasini dunyoga mashhur bo'lib ketgan. Marg'ilonning shoyi matolari hanuz Misr, Eron va Yunoniston, Qashqar savdogarlari tomonidan xarid

qilinmoqda. Shuningdek, Marg'ilonida do'ppido'zlik, misgarlik ham keng rivojlangan. Shahar turli davrlarda temuriylar, shayboniylar davlatidan keyingi davrda Qo'qon xonligi tarkibida bo'lgan. Marg'ilonida buyuk alloma Burhoniddin Marg'inoniy yashab o'tgan. Shoira Uvaysiy (Jahonotin) ham u yerda tavallud topgan. Bugungi kunda shaharda me'moriy yodgorliklardan Pir Siddiq majmui, Xo'ja Mag'z maqbarasi, Chokar, Toronbozor masjidilari, Saidahmad Xoja Eshon madrasasi tarix haqida so'zlab turibdi... Aytishlaricha, Marg'ilonga bundan 2000 yil avval asos solingan ekan. Qadimda shaharni 12ta darvoza o'rab turgan. Sezyapsizmi, tovus kabi tovlanuvchi atlas naqshlarida ham bayram nafasi borga o'xshaydi. Ha, har bir shaharning bayram tantanalarida o'z tarixi, madaniyati, urf-odatlarini tasvirlanadi. Demak, Marg'ilonning ushbu bayramida ham siz-u biz kutmagan ajib bir tuyg'ular dilimizga oshmo bo'lishiga shubha yo'q.

Ma'mura
YIGITALI qizi.

O'ZBEKISTON - SPORTNING KURASH TURI VATANI!

ENG QADIMIY MASHG'ULOT

Kurash eng qadimiy mashg'ulot desak yanglishmaymiz. Ehtimol Odam Atoning farzandlari qadam tashlagan kun kurash dunyoga kelgandir. Chunki dunyoda bola borki, kurashib ulg'ayadi. Shu bois dunyoda qancha millat bo'lsa, shuncha o'ziga xos kurash turi bor. Lekin ularning hammasi ham dunyo miqosiga chiqmagan, nufuzli Olimpiya o'yinlari dasturiga kirmagan. Har bir millat kurashining rivojlanishi, dunyoga tanilishi, avvalo shu millatning o'ziga bog'liq. Hozirgi kunda dunyo ahli yunon va italyanlarning kurashini yunon-rum kurashi, Yevropa shimoliy mamlakatlari (Angliya, Fransiya)ning kurashini erkin kurash sifatida yaxshi biladi. Harakatda barakat deganlaridek, yaponlar dzyudo, koreyslar taekwon-do, xitoylar u-shu yakka kurashlarini Olimpiya o'yinlari dasturiga kiritishdi. Bizning bu boradagi ishlarimiz ham samarasini berdi: o'zbek kurashi ham KURASH nomi ostida dunyo miqosiga chiqdi. Ikkinchi kurashimiz belbog'li kurash, uchinchi kurashimiz turon nomi bilan keng rivojlantirilayapti.

Bizning kurashimiz boshqa kurashlardan nimasi bilan afzal?

Avvalo, bizning kurashimiz ezgu g'oyalar bilan sug'orilgan, unda og'rituvchi, bo'g'uvchi usullar qo'llashga ruxsat etilmaydi. Raqiblar faqat tik turgan holatda (tizza gavdaning boshqa qismi yerga tegishi mumkin emas) usul qo'llaydilar. Har bir usul bajarilgach, bellashuv to'xtatiladi va baholanadi. Xullas, bizning kurashimiz halol kurash. Kurashchidan barkamollikni, tezlikni va chapdastlikni talab qiladi. Birgina misol, 1998-yilda Toshkentda o'tkazilgan xalqaro musobaqada vazni 90 kg. bo'lgan buxorolik Kamol Murodov og'irligi 205 kg. bo'lgan ukrainalik mashhur polvon Valentin Roslyakovni halol yiqitdi. Boshqa kurashlarda bunday har xil vazndagi sportchilar bellasha, oldindan og'ir vaznli g'alaba qozonadi, deb bemalol aytish mumkin. Faqat bizning kurashimizda kim barkamol, tezkor va chapdast bo'lsa, o'sha bellashuvda g'alaba qozonadi.

Har bir kurashning yoshi arxeologik ashyo va qo'lyozmalar bilan o'lchanadi. Qadimgi Baqtriya (janubiy O'zbekiston)da topilgan sopol idishda ikki kurashchi va ulardan biri raqibini chalib yiqitishga harakat qilayotgan holat tasvirlangan. Bu arxeologik ashyo kurash bundan 3,5-4 ming yillar, hatto bundan ilgari ham polvon ajdodlarimiz turmush tarzining uzviy bir qismi bo'lganligini tasdiqlaydi. Tangritog' (Tyan-Shan) shimolida joylashgan qoyada kurashayotgan polvonlar aks ettirilgan suratlar, Samarqand yaqinidagi Chelak qishlog'idan topilgan idishdagi kurashayotgan polvonlar tasviri, Qoratog' (Navoiy viloyati)dagi Sarmishsoy rasmlari va boshqa arxeologik ashyolar kurash qadimiy sport turi ekanligini bildiradi.

ARXEOLOGIK ASHYO VA QO'LYOZMALAR

Miloddan avval yashagan yunon tarixchilari yurtimiz polvonlari to'g'risida qimmatli ma'lumotlar yozib qoldirishgan. II asrda yashagan yunon yozuvchisi va tarixchisi Klavdiy Elian Turon zaminidagi ayollar ham yaxshi kurash tushgani to'g'risida yozgan. Bu fikrlar bundan 1000 yil ilgari yaratilgan o'zbek xalqining qahramonlik dostoni «Alpomish»dagi Barchin timsolida o'z tasdiqini topgan. Mashhur allomalarimizdan biri Abu Ali ibn Sino (980-1037) o'zining «Tib qonunlari» asarida kurash turlariga batafsil ta'rif bergan. Ulug' shoirimiz Hazrati Alisher Navoiy (1441-1501) «Majolis un-nafois» va «Holoti Pahlavon Muhammad» asarlarida o'z davrining mashhur polvonlari fazilatlarini bayon etgan. Janglarda bemisil jasorat ko'rsatgan Jaloliddin Manguberd (1198-1231), Amir Temur (1336-1405), Zahiriddin Muhammad Bobur (1483-1530) kabi shahvatli ajdodlarimiz ham kurashdan kuch-quvvat olishgani sir emas. Xullas, yurtimiz tuprog'idan topilgan arxeologik ashyolar va qutlug' zaminimizda yaratilgan nodir qo'lyozmalar kurash ota-bobolarimiz tomonidan e'zozlanganini, asrlar osha ulardan bizga meros qolganini tasdiqlaydi. Shu bois biz shoir yozganidagi ko'kragimizni g'oz kerib, «O'zbekiston-sportning kurash turi vatani!», deya baralla aytishga to'la haqlimiz.

DUNYO AHLI O'ZBEKCHA SO'ZLAYAPTI

Kurash musobaqalari paytida ko'k yaktak, yashil yaktak kiyib, beliga qizil tasma bog'lagan polvonlarni ko'rganingiz hamon ko'zuringiz yashnaydi. Chunki polvonlarning kiyimlari rangi Vatanimiz bayrog'idan rang olgan. Bellashuvlar paytida hakamlarning sof o'zbekona «Kurash», «To'xta», «Yonbosh», «Dakki», «Halol» kabi buyruqlari qulog'ingizga yoqimli eshitiladi. Bugun dunyoning 88 davlatida o'tkazilayotgan kurash musobaqalarida sportchilar mana shunday rangdagi kiyimlarda maydonga chiqishdi va bellashuvchilar o'zbekona buyruqlar asosida boshqariladi.

Musobaqaga tushgan sportchi g'oliblikni ko'zlaydi. Demak, 88 ta davlatdagi kurashchilar bellashuvlarda g'alaba qozonish uchun ota-bobolarimizdan meros qolgan 7 ta umumiy nom bilan

(supurma, chil, qo'shsha, yuk, yonbosh) kurash o'rganishaypti. musobaqalarga ko'rishida Fikrat Yusupovning qoidalari, taktikasi» kitoblari o'tayapti. Sababi, ham chop qilingan.

(supurma, chil, yelka, bardor, ataladigan yuzlab usullarimizni ularning tayyorgarlik Karimov va Norqul «Kurash», Komil «Kurash xalqaro texnikasi va qo'llanma vazifasini bu kitoblar ingliz tilida

Polvon bo'lishni ko'zlagan kurashchi egallagan bilimi va usullari bilan kifoyalaniq qolmaydi. U qadimiy kurashimizning teran tomirlarini o'rganishga harakat qiladi. Bu borada XV-XVI asrlarda yashab ijod qilgan Zayniddin Vosifning «Badoye' vaqoye», Husayn Voiz Koshfiyning «Futuvatnomai sultoniy» kabi nodir qo'lyozmalar qo'l keladi. Chunki bu qo'lyozmalarda qadimda polvonlar bellashuvlarga qanday tayyorgarlik ko'rganligi to'g'risida hikoya qilingan.

Ha, bugun dunyo xalqlari nafaqat o'zbekcha kurashishaypti, balki bizning milliy qadriyatlarimizni, O'zbekiston tarixini chuqur o'rganishaypti. Endilikda kurash rivojlanish pallasiga kirgan paytda kurashchilar jiddiy tayyorgarlik ko'rishmasa, g'oliblik shohsupasiga ko'tarilish qiyinlashadi. Polvonning har jihatdan barkamolligi avvalo o'zini ulug'laydi, kurashimizni esa rivojlantiradi.

OLIMP SARI OLGA!

Olimpiya o'yinlariga kirgan kuni birinchi Olimpiada chempioni deb men Amir Temurni e'lon qilgan bo'lar edim». XOQ prezidentining bu fikrlari bizga kurashning porloq istiqboli to'g'risida ishonch bilan gapirishga mustahkam asos beradi.

Bugun o'zbek kurashiga bag'ishlangan ekspozitlar Olimpiya muzeyining ko'rgazmalar zalida namoyish qilinmoqda. Yaqin kelajakda esa o'zbek kurashi Olimpiya o'yinlari dasturiga kiradi. Kurashning qizg'in bellashuvlari dunyo sport muxlislariga olam-olam quvonch ulashadi. O'shanda baxtiyor damlarda Olimpiya o'yinlariga kelgan dunyo polvonlari «Kurash» qo'shig'ini birgalikda ijro etishar!

Asror MO'MIN.

G'ALABALAR ISTIQLOLDAN BOSHLANDI

Milliy kurashimizni dunyo tan olishi uchun uning xalqaro talablarga moslashtirilgan qoidalarini ishlab chiqishimiz kerak edi. 1991-yilda kurashchilar sulolasi vakili Komil Yusupov ana shunday qonun-qoidalarini ishlab chiqdi va o'sha yili Qashqadaryoning Miroqi shaharchasida yangi qonun-qoidalar asosida katta kurash musobaqasi o'tkazildi. 1992-yildan boshlab esa Shahrisabz, Buxoro, Termiz, Xiva, Andijon shaharlarida O'zbekiston Prezidenti sovrini uchun kurash bo'yicha xalqaro musobaqalar muntazam uyushtirildi. Albatta, milliy kurashimizni jahon sportiga aylantirish uchun mamlakatimizda o'tkazilayotgan musobaqalar kifoya qilmasdi. Shu yillarda kurash jonkuyarlarimiz tomonidan Janubiy Koreya, Kanada, Yaponiya, Irlandiya, AQSH, Rossiya, Fransiya kabi davlatlarda uyushtirilgan sport anjumanlarida mutaxassislariga o'zbek kurashi to'g'risida ma'lumotlar berildi, ko'rgazmali chiqishlar namoyish qilindi. Bu jahon sport mutasaddilarini e'tiborini tortdi. 1998-yil 6-sentabr kuni Toshkentda 28 davlat vakillari Kurash xalqaro assotsiatsiyasini tuzishdi. Assotsiatsiya Faxriy prezidentligiga Yurtboshimiz Islom Karimov, prezidenti etib Komil Yusupov saylandi. Hozirgi kunda Kurash xalqaro assotsiatsiyasi tarkibida Kurash xalqaro akademiyasi, Kurash xalqaro instituti, Butunjahon kurashni

Milliy g'ururimiz

rivojlantirish jamg'armasi faoliyat ko'rsatayapti. Uning 5 ta qit'ada mintaqaviy bo'limlari - Amerika, Afrika, Yevropa, Okeaniya va Osiyo konfederatsiyalari bor. Ayni paytda assotsiatsiya 88 ta Kurash milliy federatsiyasini birlashtirgan dunyodagi nufuzli sport tashkilotlaridan biriga aylandi.

Ha, milliy istiqlol sharofati tufayli kurashimiz xalqaro maydonga chiqdi. Shu bois kurashimizning yutuqlari haqida gapirganimizda har doim O'zbekistonimiz mustaqil davlat, jahon hamjamiyatlari o'rtasida o'z obro'siga ega bo'lgani uchun kurash qisqa muddatda shunday muvaffaqiyatlarga erishganini aytishimiz kerak.

Yevropaning markazida joylashgan Shveysariya mamlakatida Lozanna shahri bor. Aynan shu shaharda Xalqaro Olimpiya Qo'mitasi (XOQ) qarorgohi va muzeyi joylashgan. Olimpiya muzeyini ko'rish uchun har yili dunyoning turli mamlakatlardan millionlab kishilar kelishadi. Shu muzeyga 2005-yil may oyidan boshlab o'zbek kurashi tarixi va hozirgi taraqqiyotini o'zida aks ettiruvchi ko'plab ekspozitlar qo'yildi, internet tizimida kurashga bag'ishlangan alohida sayt ham ochildi. Bu xalqaro sport mutasaddilarining o'zbek kurashini e'tirof etganini bildiradi. XOQ prezidenti Kurash xalqaro assotsiatsiyasi va-

• Bizga Hazrat Odam Atodan meros, Zardushtiy boboni qo'llagan kurash. • Elsevar, erksevar To'marisga xos, • Alpomishni baxtga yo'llagan kurash. • Odamzod naslida bo'lmasin nurash, • Elatlar, davlatlar, qit'alar birlash. • Davrada, gilamda, maydonda sirlash. • Yo Pirim» degin-u o'zbekcha kurash. • Osmoni zangori, niyatlari oq, • Yam-yashil o'lkada bo'y cho'zdi umid. • Polvon o'g'lonlarga ko'ngillar mushtoq. • Har elda uyg'onsin Pahlavon Mahmud. • Odamzod naslida bo'lmasin nurash, • Elatlar, davlatlar, qit'alar birlash. • Davrada, gilamda, maydonda sirlash. • Yo Pirim» degin-u o'zbekcha kurash.

killarini Lozanna qargog'hida qabul qilib, kurashning tarixi va bugungi taraqqiyoti to'g'risida, jumladan, shunday dedi: «Bobongiz Amir Temur buyuk ishlarni amalga oshirib, kurash bilan o'z askarlarini muntazam shug'ullantirganini o'qib bilib oldim. Sizlar bobongiz boshlagan buyuk ishlarni davom ettirmoqdasizlar. Chunki sizlar kuchli davlat va buyuk millat vakilisizlar. Kurash

Mana, yigirma besh yildirki bosqinchilik va ichki urushlar girdobida qolgan yon qo'shnimiz Afg'onistonda tinchlik va adolat o'rnatish yo'lida xayrli ishlar amalga oshirilmoqda. Afg'onistonning yangi qabul qilingan konstitutsiyasi - Qonuni asosida mamlakatda eskidan yashab kelgan turkiy (o'zbek va turkman)larga ham o'z tillarida ish yuritishlari huquqi berildi.

200 yildirki, imperialist kuchlarning vahshiycha idoralariga qaram, mazlum bo'lib qolgan bizning qavmdoshlarimiz bu o'lkaning tarixini, madaniyatini jahonshumul shuhratini yaratgan Qanishkaxon va sulton Husayn Boyqaro Bobirshohday ulug' davlat arboblari, Lutfiy, Navoiydek buyuk shoirlarning merosxo'ri oddiygina savod chiqarish, o'z tilida o'qish, o'rganish maktab ochish huquqlaridan mahrum bo'lib qolishgandi. Mana endi u eski kishanlarni adolat qo'llari parchalab tashladi, bizning aziz eldoshlarimiz o'z maktablarini ochmoqdalar, o'nlab gazeta va jurnallarni nashr etmoqdalar.

Olim Labib - bugungi kunda ko'p millatli Afg'onistonda yashab ijod

qilayotgan o'zbek olimi va ijodkorlaridan biri. Labib shoirning adabiy taxallusidir (Labib-arabcha so'z, oqil, dono, anglamida). U shamsiy hijriy 1336- (milodiy 1957) yilda Faryob vilyatiga qarashli Andxo'y ulusligining Xoncharbog' qishlog'ida tug'ilgan.

Olim Labib o'zbek va dariy tillarida ijod qiladi. Ilk she'rlari 1351- (1972) yilda bosilgan, o'shandan buyon she'r va maqolalari poytaxt Qobul va viloyatlardagi gazeta, jurnallarda, qo'shni o'lkalar matbuotida nashr etilmoqda. Turkiyadagi she'rlari jamlangan «So'z injulari» nomli birinchi to'plami 1368- (1989) yilda nashir etilgan. Dariydagi she'rlar to'plami ham nashirga tayyorlangan.

U o'zbek adabiyoti, tilshunosligi, adabiyot tarixi va nazariyasiga oid qator maqolalar va risolalar muallifidir. Shuningdek, u yuqorida ta'kidlangan mavzulardagi asarlarni o'zbek va dariy tillariga tarjima qilgan. Quyida shoirning yangi to'plamiga kirgan she'rlaridan o'qiysiz.

Tohir QAHHOR,
shoir, filologiya fanlari nomzodi.

ONA TUPROQ

Andxo'yim, ona tuprog'im,
Sen chiqmaysan esimdan bir dam.
Seni yo'qlab, vafsing yozgani,
Oldim yana qo'limga qalam.

xxx

Qush har qancha uzoq uchsa ham,
Adashmaydi oshiyonidan.
Qish gullarni par-par qilsa ham,
Bulbul kechmas gulistonidan.

xxx

Xohi kuzda, xohi ko'klamda,
Unutmasa bulbul bog'ini,
Qanday qilib odamizoda,
Unutadi o'sgan tog'ini?

xxx

Ko'klamning ko'k nafasidan,
Maysa o'sib kular lolalar.
Cho'chimasdan terib yuradi,
Ko'm-ko'k dalalarda bolalar.

xxx

Mevalaring vasfini yozsam,
Qalamimning tili shiralalar.
Bir xum asal har bir qovunning,
Har bir tarbuz - bir ko'za shakar.

xxx

Bor ishonchim-bu yangi zamon,
Sanoqli har oy-u yil o'tar.
Burungidan ming barobar ko'p,
Xalqim seni yana yashnatar.

BULBUL KECHMAS GULISTONIDAN

QACHONGACHA KO'ZIMIZNI OCHIRMAYSIZ

Qachonga tek uyurgaysiz, jafochilar, sitam aylab,
Bas endi, ko'ksimizni lola yanglig' dog'i-dog' etmang!
May o'miga ichib el qonini tokay kezarsiz mast?
Sinar oxir bu chog'ir bir-la bulg'angan ayog', *etmang.
Buyuk maqsad yo'lidur cho'g' qorong'u, voy, yo'ldoshlar,
Azimat qilsangizlar ushbu yo'lga, bechirog' etmang.
Vatan gulzorining eski xazonini bahor aylang
Chaman bulbul makonidir, uni ma'voyi zog' etmang.
Demang ushbu tomug'da umr o'tkarmakni oson ish,
Sitamgarlar borin yo'q qilmay, ummidi farog' etmang.
Qiyinchilik bilan olishmayin g'amdan qutulmoq yo'q,
Xazar bu yo'lda mushkuldand, gar o'lsa, misli tog' etmang.
Labib ash'origa xo'b o'ylab, izhori nazar aylang,
Taammulsiz** unga tuhmat, bushe'ring deb qurog' etmang.

* qadah; **toqatsizlik

TENGSIKLIK

U vahshiy kelib, sindi ko'nglim bugun,
Ko'zimdir qorong'u, bu kundizmi, tun?
Birov och, birov noz-u ne'matga g'arq,
Na dunyo ekandir bu dunyoyi dun.
Birov qorni shishgan, yeb alvon taom,
Topilmas birov uyida arpa un.
Bezangan birov jismi atlas bilan,
Birov egni-boshi emasdir butun.
Birovga o'tar shod-u xurram zamon,
Kechirgay birov g'am bilan tun-u kun.
Birov, yer-u ko'kdan uzilgan qo'li,
Birov hirs arg'amchisidir uzun.
Adolat quyoshi nega porlamas,
Diyorimda bu tengsizlik nechun?
Debon so'rgan edim hirad piridan,
Qulog'imga ohista keldi bu un:
Keltirgay zamon sayri bir o'zgarish,
Ki, bo'lgay sitam qal'asi sarnigun.

Andxo'y, 1355 hijriy, savr oyi.

YANGI KO'YLAK AZOBI

Bir kuni sinfdoshim Nigora maktabga chiroyli ko'ylak kiyib keldi. Umuman olganda Nigora hecham maktab formasi kiyimagan, doim turli-tuman kiyimlar kiyib kelib, hammami ko'zini «quvontiradi». Unga hammamizni hayasimiz keladi. Men ham unga o'xshab kiyimim, har xil taqinchoqlar taqqim keladi. Dadam maktabda qoroyul, oyimlar esa, kasalxonada farrosh bo'lib ishlaydilar.

- Undan meni qayerim kam? Nega men ham unga o'xshab chiroyli kiyimlar kiya olmasligim kerak? Shu o'ylar bilan uyga qanday qilib kelib qolganimni ham bilmabman. Ichkariga kirgan zahotim, oyim: - Non olib kel, tortmada pul bor, deb qoldilar. Tortmani ochsam, anchagina pul turibdi. Pullarni ko'rib, yuragim hapriqib ketdi. Ko'zlarimga Nigoraning chiroyli taqinchoqlari-yu kiyimlari, uning atrofida girdikapalak bo'layotgan-laganbardor sinfdoshlarim kelib ketdi. Nonga pul olib, tortmani yopdim-da, tashqariga chiqdim. Ammo ko'chada ham, uyda ham pullar ko'z oldimdan ketmas, ich-ichimda: Nigoradan qayerim kam? degan savol gir aylanardi. Xullas, ertasi kuni barvaqt turib, tortmadagi pullarni bilintirmay oldim-da, yo'lga tushdim. Endi pullarni nima qilishni bilmasdim. Avtobus bekatiga borib, duch kelgan avtobusga o'tirdim. Ko'nglimni sezgandek, avtobus ham naq bozorning oldida to'xtadi. Qatorlashib ketayotgan odamlarning orasiga o'zimni urdim. Ko'zni qamashtiradigan turli-tuman kiyimlarni ko'rib, shoshib qoldim. Nima bo'lsa bo'ldi, deb, o'zimga kofta-yubka oldim. Uyga borsam, menga hech kim e'tibor ham bermadi. Demak, sezishmabdi, dedim, ichimdan quvonib. Ertasi kuni kofta-yubkamni ko'rgan oyim: - Buni qayerdan olding? deb so'radilar. Nima deyishni ham bilmay, kalovlanib qoldim. Nigora berdi, o'zi kiyimas ekan, dedim. Bu gapimni eshitgan oyijonim: - Qizim, birovning narsasini nima qilasan? Men senga kiyim olib beraman, deb pul yig'ib yuribman. Cho'g'i ko'paysin, tanlaganingni olib beraman, desalar bo'ladimi? Jonim tovonimga tushib ketdi. Axir o'sha pullarni men olib qo'rganman-ku! Ularga nima deyishni ham bilmay, ko'chaga otildim. Maktabgacha ne o'ylar bilan yetib borganim o'zimgagina ayon. Endi nima qilay? Oyijonimga qilgan ishimdan pushaymon ekanligimni aytaymi? Ne umidlar bilan katta qilayotgan farzandidan ko'ngillari qolib ketmasmikin? Qilgan ishimdan pushaymonman. Nima qilay, menga maslahat bering.

Soliha NO'MONOVA,

Sirdaryo viloyati, Guliston shahri, 9-sinf o'quvchisi.

MEN ORTIQCHAMANMI?

Biz oilada olti nafar farzandimiz. Besh qiz va bir o'g'il. Men bu yil 10-sinfga o'tdim. Uyimizdagi barcha og'ir yumushlar menga. Oyim smenali ishda ishlaganliklari uchun ham yumushlarni menga topshirib ketadilar. Uka-singillarimni ovqatlantirish, ust-boshlariga qarash ham mening zimmamda. Ularda birorta kamchilik bo'lsa, oyimlar ham, dadamlar ham meni urushishadi. Gohida dars tayyorlashga ham vaqtim yetmay qoladi. Ba'zida ortiqchaman, degan xayol ham kelib qoladi. Chunki agar uy ichi saranjom bo'lmasa ham, singillarim birlari bilan urushib ketishsa ham men jayobgar bo'lib qolaman. Ba'zi dugonalarim bayramlarda kinolarga tushishadi, xiyobonlarga dam olishga borishadi. Meni esa: - Qiz bola uyda o'tirishi kerak, deb yuborishmaydi. Tengdoshlarimga qo'shilib izdan chiqib ketarmishman. Oyimlarning gohida juda qatiqqo'llik qilib yuborayptilar, deb o'ylayman. Meni hadeb tergayverishlari, turtkilayverishlari jonimga tegib ketadi. Aybim bosh farzand ekanligimmi? Bunday desam, sinfimzdagi ko'pchilik qizlar bosh farzand-ku? Nega ularning ota-onalari bunchalik tergaymaydi? Yoki men bu uyda ortiqchamanmi?

Go'zal ZOKIROVA,

Qashqadaryo viloyati, Qarshi shahri, Vokzal ko'chasi.

(Davomi. Boshi o'tgan sonlarda.)

Men qish kunlari qo'shnilarimning jilla qursa, bittasi kelsa-chi deb, ko'z tikaman. Kam kelishadi. Kelganlari ham sichqonga, kalamushga dori qo'yishadi-da, kunduzgi poyezdda jo'nab qolishadi. Kamina haftasiga shanba va yakshanba kunlari bog'-hovlida bo'lmasam, ichikib qolaman. Meni bu yerga bog'lab qo'yan boshqa bir narsayam bor. U ham bo'lsa - Oqtosh. Qish kunlari yovvoyi jiyda, qizil olucha mevalarini, ko'r kalamush, sichqonlar inini qor bosadi. Ochiqib kelishimni kutib yotadi, jonivor.

Payg'ambarimiz (s.a.v.) mana bu hadislarini o'qigandan keyin yanayam tinchimay qoldim: «Bir odam yo'lda ketayotib qattiq chanoqadi. Bir quduqni topib, unga tushib suv ichdi. Keyin qaytib chiqib, chanoqligidan tuproqni yalayotgan itni ko'rdi. Bu it ham menga o'xshab chanoqabdi, dedi. Quduqqa tushib, mahsisini suvga to'ldirdi va og'ziga tishlab qaytib chiqdi. Itga suv berdi. Oллоh taolo uni mag'firat qildi». Sahobalar: «Ey, Oллоhning Rasuli! Bizga hayvonlarda ham ajr bormi», deb so'radilar. Rasululloh (s.a.v.) «Har bir jigari borda ajr bor» dedilar. Ushbu hadis Imom Buxoriy, Muslim va Molik, Abu Hurayra roziallohu anhumlardan rivoyat qilingan.

Oqtosh odamlar yashaydigan mahallalarga, choyxona taraflarga tushmaydi. Shu siz ham u joylarning egalari ko'p. Dumlarini qisib, gala-gala bo'lib yurishadi. Bari irkit itlar. Oqtosh ularga qo'shilib obro'sini to'kkisi kelmaydi. Undan ko'ra och qolishni, sabr qilishni afzal biladi. Albatta, Oqtosh men olib borgan yemishlarni ikki kunda yeb tugatolmaydi. Inini oldida saqlay ham olmaydi. Olaqarg'a, hakkalar uni tinch qo'ymaydi. Ertalabdan kechgacha nasibasini poylab ham yotolmaydi. Boshqacha tadbir qo'laydi. Nonlarni olib borib qaylarga ko'mib keladi. Bir safar ataylab kuzatdim, inidanam ishonchliroq omborxonasi bormikan deb. Yo'q, u turli tuman kungay joylarga non ko'mish bilan ovora bo'ldi. Diqqat qilsam, sanab turib, beshta joyga ko'mibdi. Voy Xudoyim, deb yoqa ushladim. Qani endi yonimda Boymurod aka bo'lsa-yu, Oqtoshning avliyoligiga yana bir marta tan berib, maqtab, ko'klarga ko'tarib, xumordan chiqsak. Afsuski, ular ham kam keladi. Qorovulchilikni Xudoga topshirib qo'yan. Lekin ignayam yo'qolmaydi. Bir kuni qiziq bo'пти. Qish kunlari tog' qishloqlarida o'tin anqoning urug'iga aylanadi. Ha, o'tinga ehtiyoj katta bo'ladi. Bittasi kelib, Nurullaxonning sarjin qilib qo'yan tut o'tinidan qopga solib, yo'lga tushibdi. O'tin o'g'risi Boymurod aka yashaydigan ko'chada turarkan. O'tin o'g'risi Boymurod aka uyi ro'parasiga kelganda, sarpoychang kovush sudrab chiqib, uning yo'lini to'sibdi:

- Ha, horma.

- E, bor bo'ling, Boymurod aka.

- Ja holdan toyibsan-ku, bola, nima orqalab kelyapsan?

- E, qishshi kunida nima bo'lardi, Boymurod aka, o'tin-da. E, savil qolsin, orqalarimni shilvordi.

- A, qatta bor ekan bunaqa tap-tayyor sarjin o'tin?

- Dodammikidan obkelyapman, dodammikidan, nimaydi Boymurod aka?

- He, o'l, dodammikidan demay,

uyalmaysanmi yolg'on gapirgani. Qachondan beri yozuvchi Nurullaxon senga doda bo'b qoldi? Bu o'tin tog'dan enaverishdagi Nurullaxon deganni o'tiniku. Yolg'on deb ko'r-chi, hozir sharmandangni chiqaraman sen ilvirs-si. Qayt orqangga, hozir oborib joyiga qo'y, bola!

O'tin o'g'risi baqa bo'lib qoladi. Axir bu o'tinni daryoning narigi betidan - uch chaqirimcha joydan ko'tarib kelayotgan edi. Boymurod akaga kim yetkaza qoldi ekan? O'tin o'g'risi burnini tortib, Boymurod aka o'ldiga tushadi. Birovga ayt mang, deb yalinadi. Boshqa bunaqa noma'qulchilik qilmaslikka qasam ham ichadi. Ammo Boymurod akadan bu ishni kim sotganligini ijkilab so'rayveradi.

- Menga qara, - deydi Boymurod aka unga mug'ombirona tikilib, - kim aytganini ayt sam yuraging yorilib o'lasan?

- Aytovring-chi?

- Bo'lmasa kelishvolaylik. O'g'rilik qilganingni men birovg'a aytmayman. Senam sirimmi birovg'a aytmayman, bo'ptimi?

- Bo'пти, ayt sam til tortmay o'lay.

- Yozuvchilar orasida bitta ja-a-a o'qib qo'yan mullasi bor. Bir «kuf» desa bormi, Chirchig'ingni teskari oqizadi. Ana avliyo-yu, mana avliyo. O'sha odam mana shu yerdagi ancha-muncha jinlarni o'ziga qaratvolgan. Ishonmasang, ilashdan so'ra. O'sha mulla shaharga ketganda jinlari menga qarashib, bor gapni yetkazib turadi.

Boymurod aka o'zining bizning oramizda yuraverib ancha-muncha ayyorlashib qolganini sezib, esiz shunday pokiza, beg'ubor odam ham ishdan chiqibdi-ya, deb qo'yaman. Shunday bo'lsayam o'tin o'g'risini qanday bilib qolgani meni qiziqtiradi. «Keling-qo'ying, sizam bilmay qo'yaqoling» deb kuladi Boymurod aka. «Aytmasangiz hech qanaqa jinlardan tanishim yo'q, deb e'lon qilvoraman», deyman u kishini qo'rqitib. «Gap shetta qolsin-u, buyam gapi-de, durbindan qarab o'tirovdim, bizz bolaxonadan betlar qish kunlari kaftdek ko'rinat-ta, yozda qiyin, daraxtlar to'sib qolat-ta... E, qo'yovring, unaqalar milisadanmas jin-ajinalardan qo'rqishadi. Qo'rqishsin, odam degani bir nimadan qo'rqishi kerak-da, to'g'rimi, mulla?»

Bilmadim, hozir Boymurod aka yonimda bo'lganda Oqtoshning qilgan ishini ko'rib: «Anakka, o'rgilay, sendan itpo'shsho. Hoynahoy nonni dushanbada yeyman, seshanbada yeyman, chorshanbada yeyman...deb taqsimlab chiqqan jonivor, oltinchi kun shanba bo'ladi, unda siz kelasiz, to'g'rimi» degan bo'lardi.

Navbatdagi shanba va yakshanba juda g'alati kun bo'ldi. Qish chillasining o'rtasi. Kun uzayib, poyezd oxirgi bekatga kun botmasdan yetib kelar, shomgacha bog'-hovliga yetib olsa bo'lardi. Qor bearmon tushgan, havo aynib, qor yana uchqunlay boshlagan edi. Tizza bo'yi qor kechib, zo'rg'a kulbanga kirib oldim. Har doimgidek kaminani Oqtosh kutib oldi. Uni ko'rish bilan ko'nglim yorishdi. Bunday kimsasiz joylarda nafaqat it, hatto, salgina shovqin-u shamolning guvillashigacha odamga dalda.

Shomdan keyin temir kurakni taraqlatib, kiraverish va hojat yo'llarini qordan tozaladim. Bilaman, bunday ish odamni toliqtiradi-yu, ammo o'pkani toza havoga to'ldiradi. Ko'krak qafasing kengayib, diling ravshan tortib ketadi. Men

bu harakatlarim bilan go'yo bog'-hovliga jon kiritaman. Oqtosh ham bu yerda biz bormiz degandek, hali uying orqasiga o'tib, hali qordan tozalangan yo'laklarda o'ynoqlab, akillab qo'yadi. Qor borgan sari kuchayadi. Hozirgina kuragan joyim, bir zumda ko'rpa bo'lib qoladi.

Oqtosh men kelgan kunlari inida

y o t m a y d i .

Tansoqchiday ayvonda yotadi.

Tagiga karton

t o ' s h a b

beraman.

Shu kuni

lampa-chiroq

y o r u g ' i d a

allavaqtgacha

yo'zish bilan

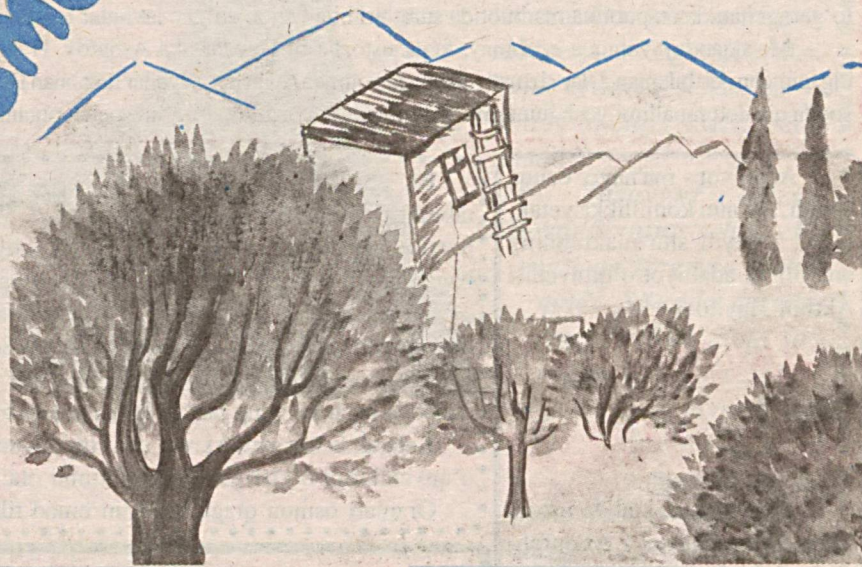
band bo'ldim.

OSMONDAN TUSHGAN OQTOSH

(yoxud jinlar olami)

Erkin MALIKOV

Bo'lmasa, boraman-u, sandalda bir miriqib uxlayman deb kelgan edim. Toza havo charchoqlarni yozib yubordi. Kalla tiniqlashdi. Ko'zimga oppoq qog'oz bilan sharikli ruchka ko'rinib ketdi. Paydar-pay qog'ozga tushayotgan jumlar orasida qaydadir gurullayotgan matorining ovozi ham ilashib yurgandek bo'ladi. Bu qor surgich. Tun bo'yi tog' yo'llarini peshmash tozalab yuradi. Tanholikda motor ovoziyam quloqqa qo'shiqdek yoqadi. Kimdir shunday havoda ham ertaning harakatida. Hayot davom etyapti. Tom bo'g'otlarida o'qtin-o'qtin shamol guvillaydi, lampa chiroqning nuri deraza ko'zlarini g'irashira yoritadi. Qaydandir shamol kirib xonani oralaydi. Chiroqning pilligi o'zidan-o'zi bir ikki ko'tarilib, xona yorishib ketadi. Qor shamol bilan yoqqanda avvalo o'ra-yu ungurlarni shibbalaydi. Shibbalangan qor uzoq vaqt quyosh ko'rmay, bahorning oxirlarigacha ustini kir bosib yotadi. Bu yerning yana bir jihati quloqni ding qiladi. Tiq etgan ovoz ham e'tiborni tortadi. O'sha narsa nimaligini bilmaguncha odam tinchimaydi. Dimoq ham ochilib ketadi. Halidan beri xonaga sichqon oralaganini sezib o'tiribman. Ho'rak qo'yib, qopqonni ishga solish kerak, degan o'y kallamda aylanadi.

Bomdodga tursam kurak tekkan joylarni yana qor bosibdi. Hojat yo'lini kurashga to'g'ri keldi. Qor yorug'ida ancha-muncha nari-berini bemalol ko'rsa bo'lardi. Bomdodni o'qib, yana mudrab ketibman. Alla-narsaning qarsillashidan uyg'onib ketdim. Uning ichida naq miltiq otlangandek bo'ldi. Boshimni ko'tarsam xonayam,

tashqariyam yorishib ketibdi. Nima bo'lishi mumkin? Sichqon chiyillab, sirni fosh etdi. Qopqon ishlab ketgan ekan. Jonivorni dumidan qisib qopti. Joni og'rib, o'zini uyoqdan bu yoqqa uradi. Najot kutgandek chiyillab ham qo'yadi. O'rnimdan turib

ustiga bordim. Tirik-da. O'lgan bo'lgandayam olib tashladim. O'ldirishga qo'lim bormadi. Shundog'am qo'rqanidan ko'zlari irg'ib chiqib, mo'ltiraydi jonivor. O'lshini kutay desam, o'ladiganmas. Dumini qisgan bilan sichqon o'larmidi? Qaytaga yana biroz tipirchilasa, dumini uzib qochib qolishiyam mumkin. Yaxshisi qopqon bilan tashqariga olib chiqaman-da, qo'yvoraman. Sovuqda o'lsa-o'lar, qolsa-qolar. Eshikni ochsam Oqtosh g'ujanak bo'lib oyoq ostida yotibdi. Dik etib o'rnidan turdi-da, oldingi oyoqlariga tiralib kerishdi. Tipirchilayotgan sichqonni ko'rib, nimagadir ko'zlari o'ynab, sergaklandi. Jonivor, men yo'q paytlarimda Boymurod aka aytmoqchi ko'rkalamush, sichqonlarni tutib yeydi-da. Tashqariga chiqqach, sichqon jon-jahdi bilan tipirchilab, dumini uzib, yerga tushdi-yu, devor tagidan eshikka qarab chopa ketdi. Eshik qiya ochiq edi. Oqtosh og'zini katta ochib, sichqonni yo'lini to'sdi. Sichqon bo'lsa teshik topilib qoldi deb o'yladimi, pildiraganicha Oqtoshning og'ziga kirib ketdi. Oqtosh dik etib o'rnidan turdi-yu, qiynalib yutindi. Vooh... chaynamayoq yutvordiya deb tursam, Oqtosh birdan bezovta bo'b qoldi. Sirk itlariga o'xshab orqa oyog'ida tikka turib, qo'llari bilan havoni mushtlay boshladi. Bitta sichqonga shuncha xursandchilikmi deb tursam, yanayam boshqacharoq o'yin ko'rsatib qoldi. Turgan joyida shunday g'ildirakka o'xshab aylandiki... Yoppiray!.. Bunisi yangilik-ku! Olmaxon bo'b ketdi-ya!

(Davomi bor.)

Izoh: Ayrim so'zlar shevada yozilgan.

YANGI YO'LGA SAYOHAT

Aziz o'quvchilar! «Do'stlik masofa bilmas» sahifasining bu safargi mehmonlari Yangiyo'l tumanida joylashgan 3- va 17-maktab o'qituvchi va o'quvchilaridir. Quyida yangiyo'llik tengdoshlaringizning qiziqishlari va bo'sh vaqtlari qay tariqa o'tayotganligi, ustozlari haqidagi iliq hikoyalari bilan tanishasiz.

Agar o'zingiz, maktabingiz va ustozlaringiz bilan tengdoshlaringizni tanishtirmoqchi bo'lsangiz, ushbu ruknimizga siz ham maktublaringizni yo'llang.

MEHRIDARYO USTOZ

Yangiyo'l tumanida joylashgan 17-maktabning mehnat fani o'qituvchisi, oliy toifali ustoz Doniyor Qulmonovni ayni to'garak a'zolari qurshovida bir ko'rsangiz edi, ustoz va shogirdlikning yana bir isbotini ko'ardingiz. Ustaxonani-ku aytmasa ham bo'ladi. Ustaxona shkafidagi o'quvchilar qo'l mehnati bilan yasalgan buyumlar: sandiqcha, jo'va, chakich, tikuv mashinasi, uycha kabilarni ko'rib, ko'zingiz quvonadi. Ustozning sobiq o'quvchilari Orif Qurbonov, Dilmurod Turg'unov, Iskandar

Yunusovdan tortib, hozirgi kundagi eng yosh shogirdlari Alimjon Imomqulov, Murod Botirovning o'z qo'llari bilan yasagan sara buyumlari ko'rgazma qilib terib qo'yilgan. Bir burchakda Doniyor aka va u kishining mehnat to'garagi haqida respublika matbuotida suratlar bilan chop etilgan lavhalar ramkaga osib qo'yilgan.

– Men qanday yutuqqa erishmay, faqat ustozlarim Haydar aka Asqarov, Hakim aka Ergashev o'gitlarini olganimdan deb bilaman. Ular xizmati mening hayotimda cheksiz, – deyilar faxr bilan Doniyor aka. Vazmin, kamtarin, sodda qishloq muallimi yosh hunarmandlarga beqiyos ezgulik urug'ini sochayotganidan havasing keladi.

– Adabiyot - ma'naviy ozuqa beradi, insonni komillikka yetaklaydi, – deydi shu maktabning ona tili va adabiyot o'qituvchisi Akrom Hayitov.

ADABIYOT - MA'NAViy OZUQA BERADI, INSONNI KOMILLIKKA YETAKLAYDI, – DEYDI SHU MAKTABNING ONA TILI VA ADABIYOT O'QITUVCHISI AKROM HAYITOV.

– Men shu maktabda ustozlarim Ubaydullo aka Abdurahmonov, Mahmudjon aka Ergashev o'gitlarini oldim va beixtiyor adabiyotning sehrlilamiga kirib qoldim. Bu qiziqish meni Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat Pedagogika Universitetiga yetakladi. Mana o'n yildan ortiq vaqt o'tibdi, o'zim o'qigan maktabda endi o'qituvchilik qilib kelmoqdaman. Har yili o'quvchilarim tuman va viloyat olimpiadalarida g'oliblikni qo'lga kiritadilar. Yozgan she'rlarim bilan respublika matbuotida qatnashib turaman. Ko'p vaqtimni adabiyot to'garagimda o'tkazaman va o'quvchilarimga she'riyat sirlarini o'rgataman. Niyatim – adabiyotga oshno qalblar ko'paysin. Shunda har kunimiz faqatgina ezgulikka yo'g'rilgan bo'ladi.

Bu yorqin orzu shu 17-maktabning 10- sinf o'quvchisi Nasiba

MEN USTOZ BO'LAMAN...

Serikboevaning orzusidir. Nasiba bolaligidan adabiyot shaydosi. Bo'sh vaqtini sevimli kitoblariga bag'ishlaydi. Erkin Vohidov va Zulfiyaning she'rlarini yod oladi.

– Men asar o'qisam, o'zimni asar qahramonlari orasida yurgandek his qilaman. Iztiroblariga hamdard, quvonchlariga sherik bo'lgim keladi. Yaqinda Soliq Qahorning «Daydi qizning daftari» va Nuriddin Ismoilovning «Burgut tog'da ulg'ayadi» asarlarini o'qib chiqdim. Ikki asar ham fojiali yakun topadi. Men istardimki, dunyoda hech kimning hayoti fojiali yakun topmasin. Bunday fojialar faqat kitoblarda, asarlarda qolib ketsin.

Kelajakda ustozim Akrom aka Hayitovdek adabiyot ustozini bo'lishni orzu qilaman. Mening darslarimdan o'quvchilarim o'zlariga kerakli bilimni ola bilsinlar va eng yaxshi fazilatlariga ega bo'lsinlar.

Orzulari osmon qizga biz ham omad tilaymiz.

QAHRAMONGA AYLANIB QOLGIM KELADI

Bekzod ISMOILOV, 3-umumta'lim maktabning 6-sinf o'quvchisi:

– Men sinfimdagi a'lochi o'quvchilar qatorida turaman. Chet tillari, ona tili va adabiyot fanlarini juda yaxshi ko'raman. Bo'sh vaqtlarimda turli adabiyotlarni o'qishni yoqtiraman. Yaqinda turk bolalar yozuvchisi Aziz Nesinning «G'aroyib bolalar» nomli romanini o'qib chiqdim. Men o'zimni asar qahramoni Ahmad Tarbayning do'stidedek his qildim. Xayolan Ahmad bilan gaplashdim va u bilan maktabimiz, qishlog'imiz hayoti, do'stlarim, ustozlarim haqida maktub yozishgim keldi. Men kelajakda dadam kabi Ichki ishlar xodimi bo'lmoqchiman. Xuddi Xudoyberdi To'xtaboyevning «Sariq devni minib» asaridagi Hoshimjon Ro'ziyev kabi ko'plab ulug' ishlar qilmoqchiman. Albatta sehrlil qalpoqning yordamisiz, o'z kuchim va aqlim bilan.

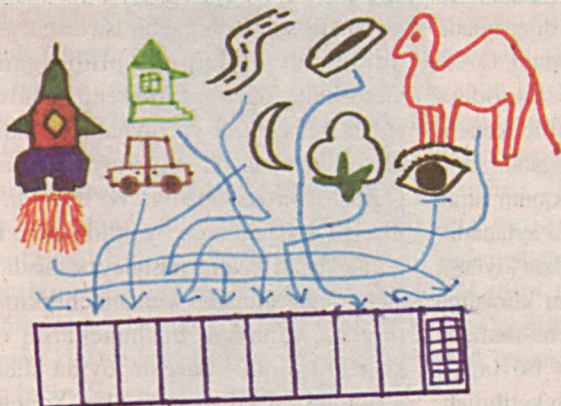
Marhabo G'ULOMOVA, shu maktabning 8-sinf o'quvchisi:

– Men darsdan bo'sh vaqtlarimda dugonalarim Shohista, Shahlo, Munisa bilan 1-sinf o'quvchilariga yetakchilik qilaman. Alifbe bayramlarida Alifbe yoki O'qish kitobi bo'laman. Tanaffuslarda kichkintoylarga ertaklar aytib beraman, tez aytish va topishmoqlar o'rgataman.

ERTAKCHI BUVI BO'LSAM KERAK

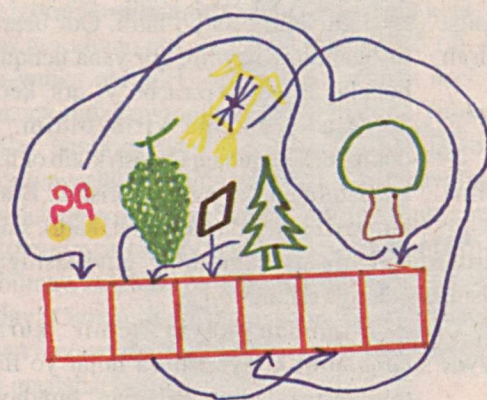
Men kelajakda o'qituvchi bo'lmoqchiman. Bunga hozirdan uyda tayyorgarlik ko'ryapman. Uka va singillarimni to'plab, «o'qituvchi-o'qituvchi» o'yinini o'ynayman. Men ustoz, ular o'quvchilarim bo'lishadi. Ularga chet tili o'qituvchim Mukarram Shermatovaga o'xshab dars o'tishga harakat qilaman. Hozirdan hamma meni ertakchi deb ataydi. Katta bo'lib, buvi bo'lganimda «Ertakchi buvi» deb aytishsa ham ajab emas...

Muhayyo TO'LAGANOVA, O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan Xalq ta'limi xodimi, 3-maktab o'qituvchisi.

Javobi: Maishiy texnika.

Abdulloh ABDULQODIROV,
Zangiota tumanidagi
1-o'rta maktabning
3 - sinf o'quvchisi.

Javob: poliz ekini.

TONG yulduzi

O'zbekiston Respublikasi
bolalari va
o'smirlarining gazetasi

BOSH MUHARRIR:
Umida

ABDUAZIMOVA

TAHRIR HAY'ATI:

Turobjon JO'RAYEV,

Dilbar OLIMJONOVA,

Botir UBAYDULLAYEV,

Jabbor RAZZOQOV,

Anvar ZOKIROV,

Dilmurod RAHMATILLAYEV,

Dilshoda DADAJONOVA,

Sobirjon SHARIPOV,

Feruza JALILOVA

(Bosh muharrir o'rinbosari),

Nurxon NAFASOV,

Ergashvoy SARIQOV.

Gazeta O'zbekiston
Matbuot va axborot
agentligida
022-raqam bilan
2003-yil 11-dekabrda
ro'yxatdan o'tgan.

Noshir

«O'zbekiston»

nashriyat-matbaa

ijodiy uyi.

Gazeta

«O'zbekiston»

nashriyat-matbaa

ijodiy uyi

kompyuter bo'limida terib

sahifalandi va

chop etildi.

Gazeta haftaning dushanba

kuni chiqadi.

Hajmi A-3,

2 bosma taboq.

Adadi -58414

Buyurtma N: J 1984

Dizayner va sahifalovchi:

Fazliddin

SHAYADGAROV.

Navbatchi:

Ma'mura

MADRAHIMOVA.

Rassom:

Nodira MIRZAYEVA.

Manzilimiz:

700129,

Toshkent shahri,

Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Obuna indeksi: 198.

e-mail:

tong_yulduzi@rambler.ru

Tel: 144-38-10

144-63-08

Tel./ faks:

(99871) 144-24-45